

Klub Przyrodników

ul. 1 Maja 22, 66-200-Świebodzin
Konto: BZ WBK SA o/Świebodzin nr 571090 1593 0000 0000 5901 5348
tel./fax 068 3828236, e-mail: lkp@lkp.org.pl, [http:// www.lkp.org.pl](http://www.lkp.org.pl)

Świebodzin, 6 grudnia 2004

**Regionalna Dyrekcja
Lasów Państwowych
w Szczecinie**

W związku z pracami nad planem urządzenia lasu Nadleśnictwa Mieszkowice i Programem Ochrony Przyrody, po przeanalizowaniu referatów na II posiedzenie Komisji Programu Ochrony Przyrody oraz II KTG przesyłamy w załączeniu swoje uwagi i wnioski.

z poważaniem

do wiadomości

Nadleśnictwo Mieszkowice

BULiGI w Gorzowie Wlkp

Wnioski do planu urządzenia lasu i Programu Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Mieszkowice

1. W planie urządzenia lasu, w składach gatunkowych przyjętych dla poszczególnych typach siedliskowych wnosimy o większe uwzględnienie lokalnej specyfiki terenu, a także zróżnicowania pomiędzy obrębami (dąbrowowy obręb Mieszkowice i Łysogórki, buczynowo-grądowy obr. Godków). W szczególności:

- na LMśw w obrębie Mieszkowice i Łysogórki uważamy za konieczne uzupełnienie docelowych składów gatunkowych o skład czysto dębowy oraz bukowo-dębowy (bez sosny) - odpowiednik potencjalnie dominujących tu kwaśnych dąbrów. W Lasach Mieszkowickich nie powinien na tym siedlisku być stosowany skład Bk-So ani So-Bk;
- na LMśw w obrębie Godków uważamy za konieczne uzupełnienie docelowych składów gatunkowych o skład czysto bukowy oraz grabowo-dębowy (bez sosny) - odpowiednik kwaśnych buczyn i grądów;
- na Lśw wnosimy o ograniczenie wprowadzania buka, na rzecz dębu, w obrębach Mieszkowice i Łysogórki
- na BMśw wnosimy o wykluczenie składu czysto So (pod takimi drzewostanami powstają zbiorowiska zdegenerowane); skład Db-So i So-Db powinny być stosowane w obrębach Mieszkowice i Łysogórki, a skład Bk-So powinien być ograniczony do obrębu Godków

2. Opracowując Program należy wnikliwie wykorzystać opracowane operaty do planu ochrony Cedyńskiego Parku Krajobrazowego i wymienić je jako źródła informacji. Obecna lista źródeł danych zamieszczona we wstępie sugeruje, że operaty te nie zostały wykorzystane.

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa powinien uwzględniać wszystkie informacje zawarte w operatach sporządzonych do planu ochrony CPK, oraz odnosić się do wszystkich sformułowanych w nich propozycji względem terenów Ndl. Mieszkowice.

W szczególności należy wykorzystać następujące źródła:

- Budzisz M., Biaduń L., Rygielski T. 1999. Walory przyrody nieożywionej i gleby Cedyńskiego Parku Krajobrazowego;
- Nandsberg-Ucziwek M. (red.) 1999. Operat sozologiczny Cedyńskiego Parku Krajobrazowego;
- Kujawa-Pawlaczyk J., Pawlaczyk P. 1999. Operat ochrony ekosystemów leśnych do planu ochrony Cedyńskiego Parku Krajobrazowego;
- Jasnowska J., Markowski S. 1999. Operat geobotaniczny ochrony ekosystemów torfowiskowych oraz lądowych ekosystemów nieleśnych do planu ochrony Cedyńskiego Parku Krajobrazowego;
- Błaszczak T., Hładki E., Janicki D., Kowalczyk S., Kowalski W., Mroziński Z., Paprocki B., Ziarnek K., Ziarnek M. 1999. Operat ochrony ekosystemów wodnych Cedyńskiego Parku Krajobrazowego;
- Janicki D., Janicka D., Wolender M., Zyska P. 1999. Waloryzacja przyrodnicza z zakresu fauny Cedyńskiego Parku Krajobrazowego i terenów sąsiadujących;
- Sarosiek L., Dauksza I., Izdebski M. - Plan ochrony Cedyńskiego Parku Krajobrazowego. Operat krajobrazowy;
- Sarosiek L., Dudzińska J., Dauksza I. - Plan ochrony Cedyńskiego Parku Krajobrazowego. Operat rekreacyjny;
- Tokarski J., Marczuk M. - Plan ochrony Cedyńskiego Parku Krajobrazowego. Operat kulturowy;
- Tokarski J. 2001 - Plan ochrony Cedyńskiego Parku Krajobrazowego. Operat generalny.
- Kujawa-Pawlaczyk J., Pawlaczyk P. 2004 - Koncepcja ochrony i projekt planu ochrony Cedyńskiego Parku Krajobrazowego.

Należy także wykorzystać waloryzację przyrodniczą otoczenia jezior Jeleńskiego i Narost, wykonaną przez J. Borysiak.

3. W Programie należy wykorzystać informacje K. Barańskiej i M. Żmihorskiego (załącznik 2, załącznik 3) dotyczące stwierdzenia na terenie Ndl. Mieszkowice rzadkich gatunków owadów (m. in. bardzo ważne - pachnica dębowa, kozioróg dębosz), gniewosza oraz stanowisk rzadkich roślin. Zgodnie z aktualnie obowiązującym rozporządzeniem o ochronie gatunkowej zwierząt z 28.09.2004, ochrona pachnicy dębowej i kozioroga dębosza, a także ochrona gniewosza ma priorytet przed

czynnościami prowadzonymi w ramach gospodarki leśnej - fakt ten należy podkreślić w Programie. Stanowisko gniewosza wymaga ochrony czynnej, co należy podkreślić w Programie.

4. Zakazy wymienione jako obowiązujące na terenie rezerwatów przyrody są nieaktualne. Obecnie na terenie wszystkich rezerwatów przyrody obowiązują zakazy z ustawy o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004, a wszystkie wcześniejsze akty prawne ustanawiające zakazy straciły moc w tym zakresie.

5. Dla rezerwatu Wrzosowiska Cedyńskie słusznie przewidziano, że konieczna jest ochrona czynna. Należy jednak rozważyć w świetle dotychczasowych doświadczeń, czy dla zachowania wrzosowisk wystarczy usuwanie nalotu drzew i krzewów, czy też konieczne są jeszcze inne formy ochrony czynnej, umożliwiające np. odnawianie się wrzosu. Według posiadanych przez nas informacji, prace nad planem ochrony tego rezerwatu są prowadzone w Dyrekcji Cedyńskiego Parku Krajobrazowego w Gryfinie - wnosimy o kontakt wykonawców POP z autorami w/w prac i uwzględnienie w POP najnowszych ich wyników.

6. W Programie należy wspomnieć o istniejących projektach utworzenia Chojeńskiego Parku Krajobrazowego w otoczeniu jezior Jeleńskiego, Narost i Mierno.

7. Słusznie zaproponowano zabieg ochrony czynnej w proponowanych użytkach ekologicznych chroniących płyty muraw kserotermicznych. Proponujemy wyraźne podkreślenie, że zapis taki może i powinien znaleźć się w akcie prawnym tworzącym użytek (ustawa z 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody).

8. Dla ochrony Doliny Słubi wnosimy o utrzymanie wcześniejszych propozycji objęcia jej ochroną jako rezerwatu przyrody.

9. Dla proponowanych zespołów przyrodniczo-krajobrazowych, wnosimy o:

- ograniczenie trzebieży w obiekcie "Dolina Słubi" do usuwania Św, So, Ak
- w obiekcie "Dolina Słubi" rezygnację z cięć rębnych w całych pododdziałach . 81 a, 83 r, 92 n, 93 f.
- w obiekcie "Rurzyca" rezygnację z zabiegów w wydzieleniach wymienionych jako "najcenniejsze" - tj. 106 d, 107 h, 114 f, 115 d, 123 a, 107 i l
- w obiekcie "Radostów" nie zalesianie 204 Bc, a pozostawienie do naturalnej sukcesji

10. W przypadku wykonywania zabiegów w wydzieleniach w których występują źródlika, pozostawienie 30-metrowej strefy ochronnej jest niewystarczające, strefa ochronna powinna mieć conajmniej 2 wysokości drzewostanu tj. ok. 50m. Słusznie podkreślono, że dla erozyjnych cyrków źródliskowych strefa ochronna powinna sięgać do szczytu skarpy, a dla łęgów źródliskowych - obejmować cały łęg.

11. W tabeli zestawiającej stanowiska roślin chronionych słusznie dla niektórych gatunków zaznaczono, że "wymagają one ochrony czynnej". Analogiczne zaznaczenie należy wprowadzić do tabeli zestawiającej stanowiska zwierząt.

12. Dla stanowisk roślin i zwierząt wymagających ochrony czynnej, odpowiednie zabiegi ochronne powinny być konkretnie zaplanowane w Programie i ujęte także w części F. W szczególności potrzebne jest zaplanowanie i opisanie zabiegów dla ochrony miejsc rozmnażania się zółwia błotnego i gniewosza.

13. W szczególności wnosimy o przewidzenie i zaprojektowanie zabiegów ochrony czynnej dla skupień gatunków ciepłolubnych znajdujących się w drzewostanach w strefie krawędziowej doliny Odry. Propozycja takich zabiegów została sformułowana w operacie ochrony ekosystemów leśnych CPK (Kujawa-Pawlaczyk, Pawlaczyk 1999) - w istniejących fragmentach lasu (uprawach, młodnikach, drzewostanach) w których zachowały się gatunki murawowe wskazujące na dawne występowanie muraw kserotermicznych, wykonać cięcia CP, TW lub TP (stosownie do wieku drzewostanu) o dużej intensywności doprowadzając do miejscowego przerwania zwarcia i powstania luk o powierzchni conajmniej 2 arów każda, zajmujących łącznie ok. 20% powierzchni drzewostanu. Na skrajach luk usunąć antypkę, czeremchę amerykańską i robinie, ograniczyć też występowanie tych gatunków w podszycie całego drzewostanu.

Mapa roślinności potencjalnej, zamieszczona na podstawie przeglądowej mapy Matuszkiewicza (1995) dla terenu Nadleśnictwa Mieszkowice nie w pełni odpowiada rzeczywistości i może wprowadzać w błąd. Ponieważ praktycznie cały teren Nadleśnictwa został objęty kartowaniem roślinności potencjalnej w ramach prac nad operatem ochrony ekosystemów leśnych do planu ochrony CPK wraz z otuliną (Kujawa-Pawlaczyk i Pawlaczyk 1999) w Programie należy zamieścić mapę roślinności potencjalnej wg wyników tych prac. Wykonawca dysponuje tą mapą w formie warstwy wektorowej.

14. Proponujemy zamieszczenie w programie tabeli zestawiającej relacje między zbiorowiskami roślinnymi a typami siedliskowymi lasu, a także "przyrodniczo optymalne składy drzewostanów oraz zarośli na skraju lasu", jaka została opracowana w operacie ochrony ekosystemów leśnych CPK wraz z otuliną (Kujawa-Pawlaczyk i Pawlaczyk 1999; załącznik 4).

15. W rozdziale "ekologiczna ocena stanu lasu" proponujemy zamieszczenie także oceny naturalności fitocenoz leśnych wg kryteriów fitosocjologicznych. Ocena taka została opracowana w operacie ochrony ekosystemów leśnych CPK wraz z otuliną (Kujawa-Pawlaczyk i Pawlaczyk 1999), a wykonawca dysponuje jej mapą w formie warstwy wektorowej.

16. Wykaz drzewostanów cennych przyrodniczo wydaje się pomijać wszystkie drzewostany, które mogłyby reprezentować dojrzałe postaci dominujących na terenie Ndl. Mieszkowice naturalnych zbiorowisk leśnych - kwaśnych dąbrów (w obr. Mieszkowice i Łysogórki) oraz żyznych i kwaśnych buczyn (obr. Godków). Wnosimy o uzupełnienie wykazu przynajmniej o 5-6 wybranych takich drzewostanów. W szczególności za "cenne przyrodniczo" powinny być uznane stare dębiny w których stwierdzono występowanie pachnicy i kozioroga (zob. wyżej)

17. Pas ochronny pozostawiany wokół bagien i siedlisk bagiennych powinien mieć, zgodnie z zarządzeniem 11A Dyrektora Generalnego LP, szerokość 40m, a nie 30 jak proponuje się w Programie.

18. Ze względu na specyfikę terenu, oraz ochronę walorów parku krajobrazowego, wnioskujemy o modyfikację zapisów dotyczących stref ekotonowych w następujący sposób:

- W pasie 30 m do: naturalnych cieków i rowów melioracyjnych, brzegów olsów i łągów, bagienek śródleśnych źródeł, podmokłych mikrosiedlisk w ramach wydzielenia, krawędzi zboczy dolin i wyraźnych rynien terenowych, jeżeli są one porośnięte przez jednogatunkowe drzewostany sosnowe lub brzozone pierwszoplanowo wprowadzić podsadzenia i podszyty o składzie gatunkowym odpowiednim do potencjalnej roślinności naturalnej. Na samych brzegach olsów i łągów olszowych wprowadzać podsadzenia wiązu górskiego i szypułkowego oraz dębu szypułkowego, lipy i graba, a w miarę możliwości jesionu. Podsadzenia takie można w zależności od warunków lokalnych i szans na rozwój drzewek traktować jako wprowadzanie podszytu, ale także jako podsadzenia produkcyjne mające na celu uzyskanie II piętra z gatunków liściastych a docelowo drzewostanu liściastego. Podsadzenia takie można także realizować w formie zmodyfikowanej rębni częściowej ze sztucznym odnowieniem, tj. w kilku nawrotach przeredzać drzewostan główny aż do jego usunięcia.
- Na sztucznych skrajach lasu, oraz przy zalesieniu gruntów porolnych, dążenie do kształtowania tzw. pełnej strefy skraju lasu, to jest:
 - a) brzeżnego pasa drzewostanu, wzbogaconego w gatunki domieszkowe (ew. wprowadzenie gatunków domieszkowych w formie podsadzeń), ale nie rozluźnionego
 - b) przylegającego od zewnątrz do ściany drzewostanu pasa zarośli krzewów, o składzie nawiązującym do naturalnych zbiorowisk zaroślowych. Orientacyjny dobór krzewów podano skrótowo także w załączonej tabeli. Pas ten powinien mieć szerokość ok. 3-4 m.
 - c) pasa 3-4 m szerokości pozostawionego w formie nieużytkowanej, do spontanicznego rozwoju zielnej roślinności okrajkowej

Jeżeli brak miejsca na kształtowanie strefy według powyższych zasad, dopuszcza się kształtowanie tzw. uproszczonej strefy skraju lasu, co realizuje się przez wprowadzenie na samym skraju drzewostanu przerywanego pasa krzewów o składzie gatunkowym jak wyżej. Wprowadzane zarośla powinny zajmować ok. 50% długości skraju lasu (Nie więcej), pojedyncza grupa krzewów nie powinna zajmować więcej niż 5 m tej długości.

W lasach silnie zniekształconych: litych drzewostanach sosnowych na gruntach porolnych oraz przylegających do pól drzewostanach sosnowych z dominacją w runie trzcinnika, rajgrasu lub paproci, a także w lasach na siedliskach ciepłolubnych dąbrów i lasów zboczowych, dopuszcza się tworzenie tzw. wewnętrznej strefy skraju lasu, co realizuje się przez rozluźnienie drzewostanu na głębokość ok. 10 m od linii skraju lasu i podokapowe wprowadzenie zarośli o składzie gatunkowym jak wyżej

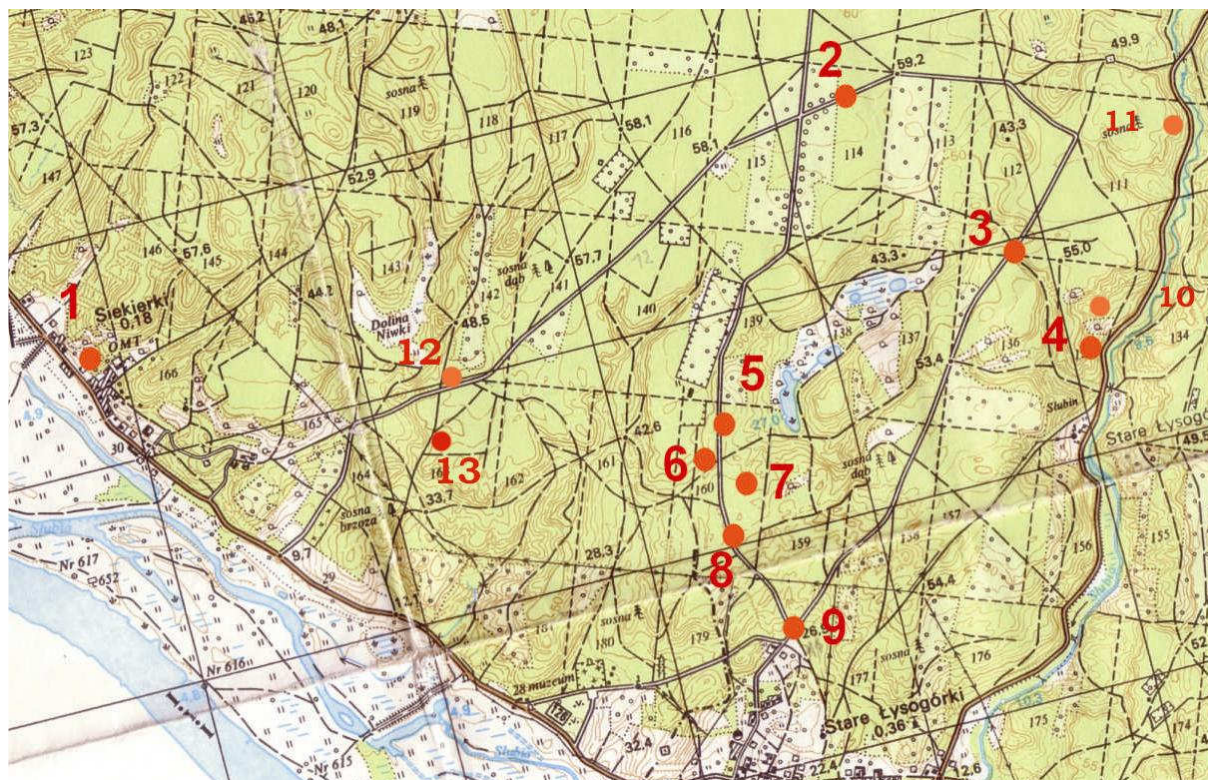
W strefie skraju lasu toleruje się spontaniczny pojaw Ak, ale nie wprowadza się świadomie tego gatunku.

19. Ze względu na szczególne znaczenie terenu dla fauny bezkręgowców, wnosimy by szczególnie podkreślić w Programie, że:

- Na ciepłych siedliskach i w ich bezpośrednim sąsiedztwie nie usuwać drzew i krzewów rodzimych gatunków liściastych wynikających objawy osłabienia i zamierania, w tym szczególnie dębów, buków, klonów ani wiązów. Pozostawiać martwe drzewa, w tym zwłaszcza wszystkie grube i eksponowane na nasłonecznienie, w ilości do 5-7 szt. na 100 m skraju zwartego drzewostanu. Jeżeli to możliwe odślaniać na takich siedliskach pozostałości martwych grubych drzew, eksponując je na nasłonecznienie. Mikrosiedliska takie są potencjalnymi biotopami cennych gatunków chrząszczy
- Chronić wszystkie pozostałości alei śródleśnych, zwłaszcza klonowych i lipowych. W miarę możliwości, np. w uprawach dochodzących do ważniejszych dróg leśnych, wprowadzić przy tych drogach jedno-lub dwustronne śródleśne zadrzewienia alejowe.
- Chronić pozostałości dawnych osad ludzkich wraz z ich dendroflorą. Chronić rosnące w takich miejscach wszystkie stare drzewa, zwłaszcza stare drzewa owocowe (konieczne odślanianie!) oraz osobniki lipy, wiązów, dębu i jesionu. Chronić stare wierzby i topole. Chronić w takich miejscach także osobniki gatunków obcego pochodzenia geograficznego (kasztanowiec, orzech).

20. Wnosimy o zaznaczenie, że sadząc gatunki drzew owocowych, należy stosować materiał miejscowego pochodzenia, z uwzględnieniem i rozmnożeniem starych odmian drzew owocowych zachowanych na terenie CPK

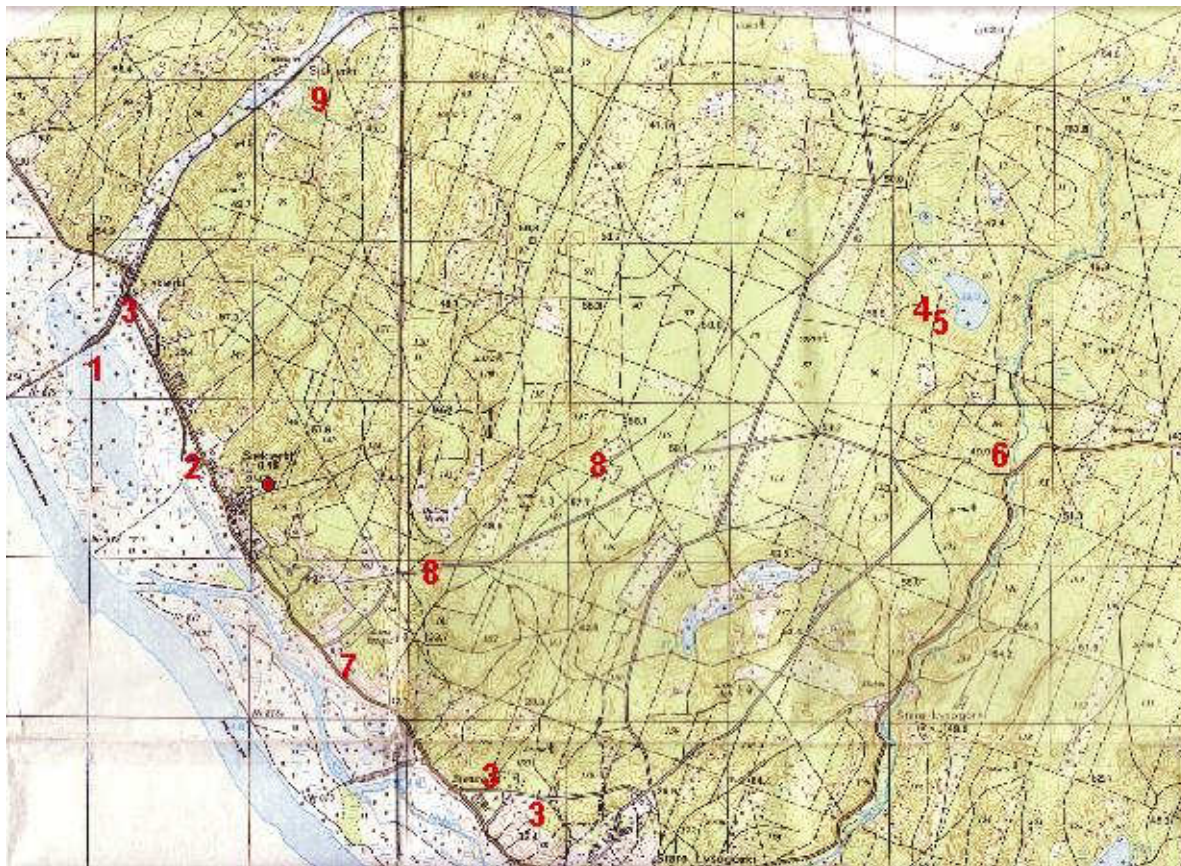
ZAŁĄCZNIK 2: Informacje o występowaniu chronionych rzadkich gatunków owadów, zebrane przez K. Barańską i M. Żmihorskiego

Stanowiska 1-17 wg powyższej mapy. Stanowisko 18 – stare dęby około 1km na N od Gozdowic. Stanowisko 19- grupa kilkudziesięciu starych dębów w połowie drogi między Mieszkowicami a Gozdowicami. Część z nich obejmuje strefę bociana czarnego, obok jest parking

Gatunek	Stano-wisko	Data obserwacji	N	Uwagi
Kozioróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i>	9	07-08.2003	1	Cały, martwy
	9	07.2004	1	Cały, martwy
	9	08.2004	1	Fragment
Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i>	5	07.2003	2	Garbalińska et al. – w druku
	3	08.2003	2	Z wypluwki puszczyka
	7	07.2004	1	Fragment
	8	07.2004	1	Z wypluwki puszczyka
	5	07-09.2004	5	Przesiane z próchną lub spod drzewa
	6	07-09.2004	2	Jeden cały i fragment drugiego
	6	08.2004	3	Z wypluwek puszczyka
	8	08.2004	1	Żywa
	3	09.2004	1	Cały, martwy
	4	08.2004	1	Cały, martwy
	10	09.2004	1	Cały, martwy
	11	09.2004	1	Fragment
	19	09.2004	3	Całe, martwe
Ciolek matowy <i>Dorcus paraleloipetus</i>	9	09.2004	2	Fragmenty
	6	07.2004	1	Żywy
Borodziej próchnik <i>Ergates faber</i>	9	07.2004	1	Cały, martwy
	18	7/8.2001	1	Żywa samica
	1	8.2004	1	Żywa samica
Kruszczyca <i>Potosia aeruginosa</i>	12	09.2004	2	Fragmenty
	2	7.2004	1	Martwy
Bycznik <i>Typheus typheus</i>	9	07-08.2003	1	Fragment
	9	7.2004	1	Fragment
	6	08.2004	1	Z wypluwki puszczyka
	13	9.2004	1	Fragment
	10	9.2004	1	Fragment

**ZAŁĄCZNIK 3: Informacje o występowaniu rzadkich gatunków roślin oraz o stanowisku gniewosza
zebrane przez K. Barańską i M. Żmihorskiego**

- 1 - salwinia pływająca
- 2 - wilżyna rozłogowa
- 3 - ostnica włosowata
- 4 - turzyca nitkowata
- 5 - żurawina błotna
- 6 - kopytnik pospolity
- 7 - wyka brudnożółta
- 8 - paprotka zwyczajna
- 9 - mech cratoneuron commutatum (źródliisko)

Kropką zaznaczone jest stanowisko gniewosza (Siekierki)

Załącznik 4: **Siedliskowe typy lasu, potencjalne zbiorowiska i przyrodniczo optymalne składy gatunkowe lasu i zarośli**
(Kujawa-Pawlaczyk, Pawlaczyk 1999)

Typ siedlisko wy lasu (wg aktualnego rozpoznania siedliskowego)	Przewidywany rzeczywisty typ siedliskowy lasu	Potencjalne zbiorowiska leśne	Najważniejsze fitoindykacyjne cechy diagnostyczne	Zalecane docelowe składy drzewostanów	Gatunki domieszkowe	Gatunki podszytowe	Gatunki strefy skraju lasu	Zalecane sposoby zagospodarowania
BŚw	BŚw	<i>Leucobryo-Pinetum</i>	Jednogatunkowe lasy sosnowe. Brak podszytów liściastych, ew. pjd. brzoza. Brak starych drzew gat. liściastych. W runie tylko chrobotki, brusznica, czernica, brak zwartej pokrywy traw i gat. innych niż borowe. Na drogach leśnych i przydrożach mszyste wrzosowiska, nie darń traw. Brak niecierpka drobnokwiatowego, situ chudego, nitrofilnych zbiorowisk okrajkowych. Nie wiadomo, czy w ogóle siedliska takie występują na badanym terenie.	So	Brz	jałowiec	jałowiec wrzos	W miejscach z naturalnym odnowieniem sosny (także pasma wzdłuż skraju drzewostanów) Rb IIa, IIb lub II c dla nat. odnowienia So W innych warunkach Rb Ib, Ia z odnowieniem sztucznym.
	BMŚw	<i>Quercu robori-Pinetum</i>	Drzewostany sosnowe z dębem w podszytcie, nigdy w podroście lub II piętrze. Runo różne: gatunki borowe (borówki), albo zwarte darnie śmiałka darniowego lub trzcinnika. Brak: jastrzębców, groszku skrzydalstego, mchu <i>Scleropodium purum</i> . Także jednogatunkowe drzewostany sosnowe o runie i wyglądzie borów świeżych, ale w sąsiedztwie wydzieli bogatszych w dąb i na analogicznym siedlisku. Na drogach leśnych i przydrożach mszyste wrzosowiska, nie darń traw. Brak niecierpka drobnokwiatowego, situ chudego, nitrofilnych zbiorowisk okrajkowych.	So Dbb-So	Brz	Dbb	jałowiec wrzos	W istniejących drzewostanach wpraw. podszyty i podsadzenia Dbb. Użytkowanie i zagospodarowanie jak fitocenoz borowych z wpraw. Dbb do składu uprawy.
	BMŚw	<i>Calamagrostio-Quercetum</i> warianty uboższe	Drzewostany sosnowe z dębem dorastającym przynajmniej podrostu, Runo różne: gatunki borowe (borówki), albo zwarte darnie śmiałka darniowego lub trzcinnika. Obecność jastrzębców i mchu <i>Scleropodium purum</i> . Także jednogatunkowe drzewostany sosnowe o runie i wyglądzie borów świeżych, ale w sąsiedztwie dębin i na analogicznym siedlisku.	So-Dbb Dbb-So tolerować So	Jrz Brz Dbb	żarnowiec jałowiec	żarnowiec jałowiec jeżyny, tarnina, róże	W drzewostanach rębnych przebudowa w kierunku wzrostu udziału Dbb zmodyfikowaną Rb IId z odn. sztucznym Dbb pod przerzedzonym dstanem So, o udziale gniazd zwiększonym do 50-60%. Dopuszczalna typowa przebudowa Rb Id. W drzewostanach przedrębnych wprowadzać podsadzenia Db, nie Bk.
	BMŚw	<i>Calamagrostio-Quercetum</i> odm.zachodniopomorska (=Fago-	Jak wyżej, ale wyraźny spontaniczny dynamizm buka. Obecny groszek skrzydlasty.	So-Dbb Dbb-So tolerować So	Jrz Brz Dbb Bk	żarnowiec jałowiec	żarnowiec jałowiec jeżyny, tarnina, róże	W drzewostanach rębnych przebudowa zmodyfikowaną Rb IIE: wpraw. Dbb na gniazdach na 30% powierzchni, wykonać cięcia częściowe i wprowadzenie buka pod okapem na pozostałej powierzchni, pozostawić 20%

		<i>Quercetum</i>) warianty uboższe						przestojów So. Dopuszczalna także typowa Rb Id i wprowadzenie buka pod okap w fazie dragowiny. W dstanach przedrębnych wprowadzać podsadzenia Dbb i Bk
	BMśw LMśw	<i>Luzulo pilosae-Fagetum</i> warianty ubogie	Drzewostany z podrostem bukowym lub inne drzewostany z dużym dynamizmem buka, nawet obecnego tylko w podszyciu. Także jednogatunkowe lasy sosnowe z pojedynczymi starymi bukami, albo lasy sosnowe ze zwartym runem trzcinnika, położone w sąsiedztwie drzewostanów z bukiem. Także drzewostany sosnowe ze zwartym podszytem bujnie rozwijającej się czeremchy amerykańskiej.	So-Bk Bk-So tolerować So	Dbb, Jrz, Os, Iwa	-	jeżyny, tranina, róża	W dstanach bez obecności buka wprowadzać podsadzenia Bk. W dstanach rębnych rębnie zupełne z grupowym wprowadzeniem Bk do składu uprawy. Alternatywnie zagospodarowanie zmodyfikowaną Rb IId: cięcia częściowe na gniazdach z wprowadzeniem Bk pod okap przeredzonego drzewostanu; następnie cięcia zupełne na reszcie powierzchni ze sztucznym odnowieniem So.
	BMśw LMśw	<i>Quercocarpinetum</i> warianty ubogie, wysokie	Drzewostany sosnowe z nawet sporadyczną obecnością graba lub leszczyny w podszyciu. Także drzewostany sosnowe o runie i wyglądzie borów, ale w sąsiedztwie innych lasów zidentyfikowanych jako grądy. Tylko w "krajobrazach grądowych", nigdy w Puszczy Piaskowej	So-Gb-Dbb Dbb-Gb-So Dbb-So tolerować So	Gb, Jrz, Dbb, Lp, Brz, Os, Iwa	leszczyna	leszczyna żarnowiec jeżyny, tarnina, róża	Wprowadzać podsadzenia Db, Gb i leszczyny. W dstanach rębnych rębnie zupełne z grupowym wprowadzeniem Dbb i Gb do składu uprawy. Alternatywnie zagospodarowanie zmodyfikowaną Rb IId: cięcia częściowe na gniazdach z wprowadzeniem Dbb i Gb pod okap przeredzonego drzewostanu; następnie cięcia zupełne na reszcie powierzchni ze sztucznym odnowieniem So.
Bw	Bw	<i>Molinio-Pinetum</i>	Drzewostany sosnowe z dominacją trzęślicy modrej w runie, bez śladu obecności dębów. Także drzewostany świerkowe lub brzozone z różnym runem, jednak bez przejawów pojawiania się Db. Zwłaszcza na wąskich okrajkach torfowisk śródleśnych, ale już na podłożu mineralnym	So	Brzom, Brz	kruszyna	kruszyna	Wyłączyć z użytkowania jako wodochronne, bardzo rzadko spotykane, nie mające znaczenia gospodarczego.
	BMw	<i>Calamagrostio-Quercetum molinietosum</i>	Drzewostany sosnowe z dominacją trzęślicy lub orlicy w runie, z pojawiającym się nawet pojedynczo Db. Zwłaszcza w płytkich, bezodpływowych ale niezatorfionych zagłębieniach	So-Dbs tolerować So, Sw-So, So-Sw	Brz, Jrz	kruszyna	kruszyna jeżyny	Przebudować w kierunku wzrostu udziału Db przy zastosowaniu sztucznych podsadzeń, cięć indywidualnych i grupowych.
Bb	Bb	<i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i>	Drzewostany sosnowe z runem torfowcowym, z obecnością bagna w podszyciu, z gatunkami wysokotorfowiskowymi w runie. Ewentualnie luźne drzewostany brzozy omszonej z runem i podszytem j.w.	So	Brzom	bagno	bagno	Wyłączyć z użytkowania jako cenne przyrodniczo, bardzo rzadkie i wodochronne.
	BMb LMb	<i>Sphago-Squarrosi-Alnetum</i>	Drzewostany brzozone z przynajmniej pojedynczą olszą lub łożą. Drzewostany brzozone z obecnością w runie: pokrzywy lub trzciny. Możliwa obecność kobierca torfowców zielonych	Ol-Brzom-So Brzom-Ol-So Ol-Brzom tolerować So, Sw	Brzom	wierzba uszata	wierzba uszata	Wyłączyć z użytkowania jako cenne przyrodniczo, bardzo rzadkie i wodochronne.
BMśw w	BMśw LMśw	<i>Calamagrostio-Quercetum</i>	Drzewostany sosnowe z dębem dorastającym przynajmniej podrostem, Runo różne: gatunki borowe (borówki), albo zwarte darnie śmiałka darniowego. Obecność jastrzębców i mchu <i>Scleropodium purum</i> . Także jednogatunkowe drzewostany sosnowe o runie i	Dbb So-Dbb tolerować Dbb-So	Jrz, Brz, So	Jrz, żarnowiec	żarnowiec, jeżyny, tarnina, róża, głóg	W drzewostanach przedrębnych podsadzać Dbb. Rębne drzewostany sosnowe przebudować w kierunku znacznego (!) wzrostu udziału Dbb, np. przy zastosowaniu modyfikacji rębni IIa z cięciami częściowymi i równoczesnym

		wyglądzie borów świeżych, ale w sąsiedztwie dębów i na analogicznym siedlisku. Także drzewostany sosnowe ze zwartymi łąkami trzcinnika w runie Także drzewostany dębowe o runie zdominowanym przez wąskolistne trawy, czernicę, z obecnością pszenca zwyczajnego					wprowadzeniem podokapowo Dbb. Dopuszczalne rębnie zupełne ze sztucznym odnowieniem dębem. W drzewostanach dwupiętrowych z dębem wyprowadzić drzewostan Db z pietra drugiego Drzewostany dębowe zagospodarowywać rębiami częściowymi z dążeniem do odnowienia naturalnego
BMśw LMśw	<i>Calamagrostio-Quercetum</i> odm.zachodniopomorska (= <i>Fago-Quercetum</i>)	Jak wyżej, ale wyraźna obecność buka. W runie groszek skrzydlasty	Bk-Dbb So-Bk-Dbb tolerować Dbb-Bk-So	Jrz, Brz, So	Bk, Jrz	jeżyny, tarnina, róże, głóg	W drzewostanach przedrębnych podsadzać Dbb i Bk. Rębne drzewostany sosnowe przebudować w kierunku znacznego (!) wzrostu udziału Dbb i Bk, np. przy zastosowaniu modyfikacji rębni II z cięciami częściowymi i równoczesnym wprowadzeniem podokapowo Dbb i domieszkowo Bk. Dopuszczalne rębnie zupełne ze sztucznym odnowieniem dębem, z grupową i kępową domieszką Bk, z najwyższej domieszkowym udziałem So. W drzewostanach dwupiętrowych z dębem i bukiem wyprowadzić drzewostan Bk-Db z pietra drugiego Drzewostany o składzie docelowym zagospodarowywać rębiami częściowymi z dążeniem do odnowienia naturalnego. Ew. uzupełniać brakujący Bk podsadzeniami.
BMśw LMśw	<i>Quercocarpinetum</i>	Drzewostany sosnowe z nawet sporadyczną obecnością graba lub leszczyny w podszyści. Także drzewostany sosnowe o runie i wyglądzie borów, ale w sąsiedztwie innych lasów zidentyfikowanych jako grądy. Tylko w "krajobrazach grądowych", nigdy w Puszczy Piaskowej	Gb-Dbb So-Gb-Dbb tolerować Gb-Dbb-So, Gb-So	Gb, Dbb, Brz, Iwa, Jrz, Lp	leszczyna,	leszczyna, trzmielina, tarnina, róże, głóg, szakłak	W drzewostanach przedrębnych podsadzać Db i Gb. Dstany sosnowe przebudować w kierunku znacznego wzrostu udziału Dbb i Gb, np. przy zastosowaniu modyfikacji rębni II z cięciami częściowymi i równoczesnym wprowadzeniem podokapowo Dbb i domieszkowo Bk. Dopuszczalne rębnie zupełne ze sztucznym odnowieniem dębem, z grupową i kępową domieszką Bk, z najwyższej domieszkowym udziałem So. W drzewostanach dwupiętrowych z dębem i bukiem wyprowadzić drzewostan Bk-Db z pietra drugiego Drzewostany o składzie docelowym zagospodarowywać rębiami częściowymi z dążeniem do odnowienia naturalnego. Pozostawiać kępy podrostu Gb, skąd będzie mógł się rozprzestrzenić.
LMśw	<i>Luzulo pilosae-Fagetum</i>	Dwupiętrowe drzewostany sosnowo-bukowe lub inne drzewostany z dużym dynamizmem buka, nawet obecnego tylko w podszyści. Także jednogatunkowe lasy sosnowe z pojedynczymi starymi bukami, albo lasy	Bk Dbb-Bk So-Bk	Dbb, Jrz, Os, Iwa	-	jeżyny, tarnina, róże	W drzewostanach przedrębnych podsadzać Bk. Rębne drzewostany sosnowe przebudować zmodyfikowaną Rb IIa z podokapowym wprowadzeniem Bk. W dstanach dwupiętrowych

		sosnowe ze zwartym runem trzcinnika, położone w sąsiedztwie drzewostanów z bukiem. Także drzewostany sosnowe ze zwartym podszytem bujnie rozwijającej się czeremchy amerykańskiej	tolerować Bk-So				wyprowadzić dstan z piętra Bk usuwając So. Pozostawić przestoje starej So. Zwalczać Czmmam wszelkimi metodami.	
BMśw LMśw	<i>Potentillo albae-Quercetum</i>	Lasy siedlisk ciepłych. Drzewostany sosnowe z kłosownicą pierzastą w runie. Także lasy sosnowe ze zwartym podszytem antypki na łagodnych stokach eksponowanych na pd. Także lasy sosnowe z łanami trzcinnika w runie, lub z darnią śmiałka pogiętego, w których występują gatunki ciepłolubne	Dbb tolerować So-Dbb, Dbb-So, So	Jrz, Dbb, Kl polny	Kl polny, róże, głóg, szakłak, tarnina, szakłak, wiąz polny, ligustr, dereń, grusza	tarnina, głóg, szakłak, róże, klon polny, wiąz polny, ligustr, dereń, grusza	Prowadzić "gospodarstwo kserotermiczne" dla ochrony stanowisk gatunków ciepłolubnych.. Ewentualnie przebudować na dębowe rębnią zupełną z odnowieniem Db, albo na mieszane w kierunku wzrostu udziału Db typową rębnią Id, z wprowadzaniem zarośli krzewów oszyjkowych jako grupowej i kępowej domieszki na uprawie. Zwalczać antypkę, czeremchę amerykańską, klon jesionolistny.	
LMśw Lśw	<i>Violo odoratae-Ulmetum</i>	Lasy na stromych stokach, zwłaszcza w dolinkach i wcięciach erozyjnych. Zwykle laski akacjowe z żywnym runem (glistnik jaskółcze ziele !), z pojawiającym się podrostem bzu czarnego, wiąz polnego lub innych wiązków, klonu polnego, szakłaka	Wz, Db, Kl polny Js i ich kombinacje, tolerować Ak	Wz wszystkie, Kl polny, Kl, Jw, Lp, Gr, Dbb	szakłak, róże, tarnina, głóg, bez czarny, ligustr, dereń, klon polny, wiąz polny, wiąz korkowy	szakłak, róże, tarnina, głóg, bez czarny, ligustr, dereń, klon polny, wiąz polny, wiąz korkowy	Wyłączyć z zagospodarowania jako lasy glebochronne	
BMśw	<i>Populetum albae</i>	Wszystkie laski na piaszczystych, sporadycznie zalewanych równinach dna doliny Odry. Zwykle laski sosnowe z łanami trzcinnika w runie, ale z obecnością roślin wskazujących na bliskość wód gruntowych, np. trzciny	Tp biała	Wb biała, Wb krucha, Dbs	bez czarny, dereń, trzmielina	dereń, trzmielina, głóg, róże	Na niewielkich powierzchniach eksperymentalnie przebudować: w fazie dragowiny wykonać Rb Id z odnowieniem Tp białej na gniazdach zajmujących 30% powierzchni, następnie usunąć drzewostan i pozostawić do spontanicznego obsiewu topoli. Na reszcie powierzchni tolerować aktualne drzewostany (nie ma drzewostanów rębnych w tym typie siedliska)	
BMw	BMw LMw	<i>Calamagrostio-Quercetum molinietosum</i>	Drzewostany sosnowe z runem zdominowanym przez trzęślicę, a także laski świerkowe lub brzożowe wilgotnych siedlisk mineralnych, zwykle w płytkich zagłębieniach. Częsty duży udział kruszyny w podszycie. Wśród zrębów i upraw na otwartej powierzchni - zagłębienia porośnięte trzcinnikiem i trzęślicą	Dbs Dbb-Dbs So-Dbs tolerować So-Sw i Sw-So	Jrz, Brz, Brzom, Iwa	kruszyna	kruszyna	Drzewostany przebudować w kierunku wzrostu udziału Db przy zastosowaniu sztucznych podsadzeń, cięć indywidualnych i grupowych. Na haliznach wprowadzić Dbs w osłonkach bądź pozostawić do spontanicznej sukcesji.
BMb	BMb LMb	<i>Sphagno squarrosi-Alnetum</i>	Drzewostany olszy lub brzozy omszonej z obecnością torfowców zielonych w runie. Laski świerkowe lub brzożowe (także brzozy brodawkowatej) na siedliskach bagiennych, ale torowisk przejściowych. Łozowiska z wierzbą uszată. W zagłębieniach terenowych lub w kontakcie z płem na jeziorkach. Rzadko !	Brzom-Ol Ol-Brzom tolerować Sw	Sw, So	wierzba uszata, kruszyna	wierzba uszata, kruszyna	Wyłączyć z użytkowania jako wodochronne
LMśw	LMśw	<i>Luzulo pilosae-Fagetum</i>	Buczyny z dobrze rozwiniętymi podszkami mchów, lub z prawie nagim dnem lasu, bez większego udziału graba. Częściej dwupiętrowe drzewostany sosnowo-bukowe o ubogim runie. Także drzewostany o podszycie zdominowanym przez czeremchę amerykańską, ale z	Bk Dbb-Bk	Jrz, Iwa	-	tarnina, głóg, róże, trzmielina,	Z drzewostanów dwupiętrowych wyprowadzić buczyny przez usunięcie sosny z I piętra. Tolerować pojedyncze przestoje starej So. Drzewostany bukowe można zagospodarować typową rębnią częściową, ale ze względu na

			zaznaczonym udziałem buka. Także drzewostany sosnowe o runie zdominowanym przez trzcinnik piaskowy w sąsiedztwie płatów z dynamicznym bukiem. Także mieszane drzewostany dębowo-bukowe z przewagą i wybitnym dynamizmem buka. Dno lasu pokryte ściółką bukową, runo ubogie.					wartość przyrodniczą przetrzymać je na pniu tak długo, jak to możliwe.
	LMśw	<i>Calamagrostio-Quercetum</i>	Lite dębiny bez udziału graba, z runem budowanym przez wąskolistne trawy, czasem z udziałem orlicy. Obecność jastrzębców i pszenica zwyczajnego	Dbb	Brz, Jrz	Dbb	tarnina, głóg, róże, trzmielina	Można zagospodarować typową rębnią częściową z uzyskaniem odnowienia naturalnego; ale ze względu na wartość przyrodniczą przetrzymać drzewostany na pniu tak długo, jak to możliwe
	LMśw	<i>Calamagrostio-Quercetum</i> odm.zachodniop omorska (=Fago- <i>Quercetum</i>)	Mieszane drzewostany bukowo-dębowe z dominacją dębu, z ograniczonym dynamizmem buka. Runo trawiaste z udziałem groszku skrzydlastego, jastrzębców	Bk-Dbb Dbb	Bk, Jrz, Brz	Bk, Dbb	tarnina, głóg, róże, trzmielina	Można zagospodarować typową rębnią częściową z uzyskaniem odnowienia Db. Pozostawić grupy drzewostanu z Bk dla umożliwienia rozprzestrzenienia się Bk, ewentualnie brakujący Bk wprowadzić podsadzeniami. Ze względu na wartość przyrodniczą przetrzymać drzewostany na pniu tak długo, jak to możliwe
	LMśw Lśw	<i>Quercus-Carpinetum</i>	Lasy liściaste z udziałem graba. Częściej: drzewostany sosnowe z nawet niewielką obecnością graba i leszczyny. Także drzewostany sosnowe z runem zdominowanym przez trzcinnik piaskowy, albo z masowym rozwojem czeremchy amerykańskiej w podszyciu, w sąsiedztwie płatów z grabem. Także laski brzoźowe lub osikowe z grabem. Prawdopodobnie także lasy sosnowe z drugim piętrzem wiązów i jaworu. W Puszczy Piskowej i Lasach Mieszkowickich najczęściej wyłącznie przy ciekach i na zboczach dolin strumieni, na zach. od linii Chojna - Moryń - Mieszkowice dominujący typ zbiorowiska potencjalnego.	Gb-Dbb Gb-Dbs tolerować Dbb, Dbs	Gb, Lp, Jw, Kl, Wz	leszczyna	trzmielina, leszczyna, głóg, tarnina, róże, grusza	Zagospodarować modyfikacjami rębni częściowych dla uzyskania odnowienia naturalnego Db. Pozostawiać kępy i grupy podrostu Gb dla umożliwienia jego rozprzestrzenienia się. Drzewostany z sosną przebudować na liściaste podsadzeniami odpowiednich gatunków, usuwając następnie So.
	LMśw Lśw	<i>Viola odoratae-Ulmetum</i>	Lasy na stromych stokach, zwłaszcza w dolinkach i wcięciach erozyjnych. Zwykle laski akacjowe z żyznym runem (glistnik jaskółcze ziele !), z pojawiającym się podrostem bzu czarnego, wiązu polnego lub innych wiązów, klonu polnego, szakłaka	Wz, Db, Kl polny Js i ich kombinacje, tolerować Ak	Wz wszystkie, Kl polny, Kl, Jw, Lp, Gr, Dbb	szakłak, róże, tarnina, głóg, bez czarny, ligustr, dereń, klon polny, wiąz polny, wiąz korkowy	szakłak, róże, tarnina, głóg, bez czarny, ligustr, dereń, klon polny, wiąz polny, wiąz korkowy	Wyłączyć z użytkowania jako glebochronne
LMw	LMw- Lw	<i>Quercus-Carpinetum</i> , warianty żyźniejsze i wilgotniejsze	Lasy dębowe z udziałem wiązu i graba, sporadycznie lipy, jaworu i innych gatunków liściastych, najczęściej w obniżeniach przy ciekach. Także laski brzoźowe i osikowe z grabem i leszczyną w strefie ekotonowej olsów i łęgów	Gb-Dbs Dbs	Gb, Lp, Wz, Jw, Kl	leszczyna	trzmielina, leszczyna, głóg, tarnina, róże, grusza, dereń, szakłak	Zagospodarowywać modyfikacjami rębni częściowych dla uzyskania odnowienia naturalnego Db; pozostawiać kępy i grupy podrostu Gb dla umożliwienia jego rozprzestrzenienia się. Drzewostany z sosną przebudować na liściaste podsadzeniami odpowiednich gatunków, usuwając następnie So.

								W drzewostany Brz i Os wprowadzać podsadzeniami Db i Gb
		<i>Ficario-Ulmetum</i>	Lasy dębowe z udziałem wiązu i jesionu, z ograniczonym dynamizmem graba i leszczyny, najczęściej w obniżeniach przy ciekach albo w rozległych żyznych obniżeniach w innych położeniach. Często także plantacje topolowe ze zdziczałym runem, często z wprowadzonym Js. Także niezabagnione lasy jesionowe, w położeniach znacząco wyniesionych powyżej poziomu cieków.	Js-Dbs Dbs Js Wz-Js-Dbs	Js, Wz szyp, Bst, Dbs	dereń czeremcha	dereń, trzmielina, szakłak, głogi, bez czarny	Zagospodarowywać modyfikacjami rębni częściowych dla uzyskania odnowienia naturalnego gatunków drzewostanu. Plantacje topolowe pilnie przebudować wprowadzając podsadzenia Js, Dbs z domieszką Wz
LMb	L M b	<i>Sphagno-squarrosi-Alnetum</i>	Lasy olszowe z udziałem brzozy omszonej (ew. brzozone z udziałem olszy), z obecnością torfowców zielonych w runie. Rzadko !	Brzom-Ol Ol-Brzom	Sw, So	wierzba uszata, kruszyna	wierzba uszata, kruszyna	Wyłączyć z użytkowania jako glebochronne
LSw	L S w	<i>Melico-Fagetum</i>	Lasy bukowe z runem budowanym przez bujne, wysokie byliny, z udziałem: czworolistu, niecierpka pospolitego, czartawy, masowo występujących zawilców, zwartą pokrywą traw. Także inne lasy w kontakcie przestrzennym z takimi płatami i na analogicznym siedlisku	Bk	Dbb, Dbs, Iwa	-	trzmielina, głogi, tarnina, róże, szakłak	Można zagospodarować typową rębnią częściową z uzyskaniem odnowienia naturalnego; ale ze względu na wartość przyrodniczą przetrzymywać drzewostany na pniu tak długo, jak to możliwe
		<i>Violo odoratae-Ulmetum</i>	Lasy na stromych stokach, zwłaszcza w dolinkach i wcięciach erozyjnych. Zwykle laski akacje z żyznym runem (glistnik jaskótcze !), z pojawiającym się podrostem bzu czarnego, wiązu polnego lub innych wiązów, klonu polnego, szakłaka. Także lasy jesionowe i wiązowe, albo dębowe z większym udziałem tych gatunków, na siedliskach zboczowych	Wz, Db, Kl polny Js i ich kombinacje, tolerować Ak	Wz wszystkie, Kl polny, Kl, Jw, Lp, Gr, Dbb	szakłak, róże, tarnina, głóg, bez czarny, ligustr, dereń, klon polny, wiąz polny, wiąz korkowy	szakłak, róże, tarnina, głóg, bez czarny, ligustr, dereń, klon polny, wiąz korkowy	Wyłączyć z użytkowania jako glebochronne
		<i>Adoxo-Aceretum</i>	Lasy jaworowe na siedliskach zboczowych	Jw	Wz wszystkie, Kl polny, Kl, Jw, Lp, Gr, Dbb	szakłak, róże, tarnina, głóg, bez czarny, ligustr, dereń, klon polny, wiąz polny, wiąz korkowy	szakłak, róże, tarnina, głóg, bez czarny, ligustr, dereń, klon polny, wiąz korkowy	Wyłączyć z użytkowania jako glebochronne
		<i>Querco-Carpinetum</i>	Lasy liściaste z udziałem graba. Częściej: drzewostany sosnowe z nawet niewielką obecnością graba i leszczyny. Także drzewostany sosnowe z runem zdominowanym przez trzcinnik piaszkowy, albo z masowym rozwojem antypki lub czeremchy amerykańskiej w podszybie, w sąsiedztwie płatów z grabem. Także laski brzozone lub osikowe z grabem. Prawdopodobnie także lasy sosnowe z drugim piętrzem wiązów i jaworu. W Puszczy Piaskowej i Lasach Mieszkowickich najczęściej wyłącznie przy ciekach i na zboczach dolin strumieni, na zach. od linii	Gb-Dbb Gb-Dbs tolerować Dbb, Dbs	Gb, Lp, Jw, Kl, Wz	leszczyna	trzmielina, leszczyna, głóg, tarnina, róże, grusza	Zagospodarowywać modyfikacjami rębni częściowych dla uzyskania odnowienia naturalnego Db; pozostawiać kępy i grupy podrostu Gb dla umożliwienia jego rozprzestrzenienia się. Drzewostany z sosną przebudować na liściaste podsadzeniami odpowiednich gatunków, usuwając następnie So. W drzewostany Brz i Os wprowadzać podsadzeniami Db i Gb

			Chojna - Moryń - Mieszkowice dominujący typ zbiorowiska potencjalnego					
Lw	Lw	<i>Quercus-Carpinetum</i> warianty żyźniejsze i wilgotniejsze	Lasy dębowe z udziałem wiązu i graba, sporadycznie lipy, jaworu i innych gatunków liściastych, najczęściej w obniżeniach przy ciekach. Także laski brzoźowe i osikowe z grabem i leszczyną w strefie ekotonowej olsów i łęgów	Gb-Db Db	Gb, Lp, Wz, Jw, Kl	leszczyna	trzmielina, leszczyna, głóg, tarnina, róże, grusza, dereń, szakłak	Zagospodarowywać modyfikacjami rębni częściowych dla uzyskania odnowienia naturalnego Db; pozostawiać kępy i grupy podrostu Gb dla umożliwienia jego rozprzestrzenienia się. W drzewostany Brz i Os wprowadzać podsadzeniami Db i Gb
		<i>Ficario-Ulmetum</i>	Lasy dębowe z udziałem wiązu i jesionu, z ograniczonym dynamizmem graba i leszczyny, najczęściej w obniżeniach przy ciekach albo w rozległych żywnych obniżeniach w innych położeniach. Często także plantacje topolowe ze zdziczałym runem, często z wprowadzonym Js. Także niezabagnione lasy jesionowe, w położeniach znacząco wyniesionych powyżej poziomu cieków.	Js-Db Db Js Wz-Js-Db	Js, Wz szyp, Bst, Db	dereń czeremcha	dereń, trzmielina, szakłak, głogi, bez czarny	Zagospodarowywać modyfikacjami rębni częściowych dla uzyskania odnowienia naturalnego gatunków drzewostanu. Plantacje topolowe pilnie przebudować wprowadzając podsadzenia Js, Db z domieszką Wz
OI	OI	<i>Ribo nigri-Alnetum</i>	Lasy olszowe na siedliskach zabagnionych, z wodą zastojową, o wyraźniej strukturze kępowo-dolinkowej runa (drzewa na kępach), albo ze zwartymi szuwarami turzycowymi w runie	OI	Js, Brzom	porzeczk czarna, porzeczk czerwona, kruszyna, kalina	porzeczk czarna, porzeczk czerwona, kruszyna, kalina	Wyłączyć z użytkowania jako wodochronne, ewentualnie dopuszczalna Rb IV
		<i>Fraxino-Alnetum</i>	Lasy olszowe na siedliskach błotnistych, najczęściej z wodą przepływową lub wysiękową, o runie budowanym raczej przez kombinację gatunków leśnych i błotnych. Częsty duży udział pokrzywy, przytulii czepnej lub jasnoty purpurowej. Także dawne olsy obecnie przesuszone; wtedy najczęściej zachowana dawna struktura kępowo-dolinkowa ale brak wody na dnie lasu a runo zdominowane przez śmiałka darniowego. Także lasy olszy czarnej z domieszką wierzby, z podszytem bzu czarnego i kaliny, obrosnięte welonami chmielowymi, w dolinie Odry.	OI Js-OI	Js, Wz gór, Wz szyp	czeremcha, porzeczk czarna, porzeczk czerwona, dereń, bez czarny	trzmielina, czeremcha, porzeczk czarna, porzeczk czerwona, dereń, bez czarny	Wprowadzić podsadzenia gatunków domieszkowych. Wyłączyć z użytkowania lub zagospodarować Rb IV. Stosować lokalnie cięcia częściowe dla przebudowy w kierunku wzrostu udziału domieszek..
OIJ	OIJ	<i>Fraxino-Alnetum</i>	Lasy jesionowe, olszowe z domieszką jesionu lub czysto olszowe na siedliskach błotnistych, z wodą przepływową, przy ciekach. Runo budowane przez kombinację gatunków leśnych i błotnych.	OI-Js Js tolerować OI	Wz szyp., Wz gór,	czeremcha, porzeczk czarna, porzeczk czerwona, dereń, bez czarny	trzmielina, czeremcha, porzeczk czarna, porzeczk czerwona, dereń, bez czarny	Drzewostany jesionowe zagospodarować rębiami częściowymi (IIb) dla uzyskania odnowienia naturalnego Js. W drzewostanach OI stosować modyfikacje rębni częściowych (IIb) dla wprowadzenia znaczącej domieszki Js.
Lł	Lł	<i>Salicetum albae-fragilis</i>	Zadrzewienia wierzby kruchej i białej w dolinie Odry. Także młode laski wierzby kruchej. Także wikliny nadrzeczne. Zawsze na siedliskach regularnie zalewanych.	Wb krucha Wb biała	Tp biała, Tp czarna, Bst, Wz szyp., Db	wikliny, dereń	wikliny, dereń	Wyłączyć z użytkowania jako wodochronne, bardzo rzadkie, nie mające znaczenia gospodarczego Nie niszczyć młodych lasów pod pretekstem ochrony przeciwpowodziowej.

